

Sveriges Jordägareförbund

Tips för bättre vildsvinsförvaltning – sammanställning av inkomna synpunkter från medlemmarna i Jordägareförbundets enkät i november 2010

Sammanställning, utan redigering, av inkomna tips:

1. Foderplatser i syfte att mata bort från grödor. Ingen jakt på dessa foderplatser. Riktad jakt i känsliga grödor. Viltåkrar utan jakt. Planerad grödval på extra känsliga platser (t.ex. rågvete istället för vete). Skjuter inga suggor vilket medför kontrollerade dräktigheter. Måttlighet i utfodringen och då endast baljväxter, spannmål och sockerbeter.

2. Utfodra i skogen,
Skjut så fort de gör skada, Aktiv jakt på åkrarna under känsliga perioder
Utfodra m ärtor och spannmål hela året,
Skjut aldrig på foderplats

3. Regelbundet jaga med lämpliga vildsvinshundar i anslutning till problemområden för att störa bort grisarna.
Samarbete och dialog mellan berörda parter (jägare, jordbrukare, skogvaktare, kommunens skyddsjägare, grannar) angående förvaltningen tex upprättande av skjutgator, hägna åkrar, val av gröda, gemensamma jakter mm.
Upprätta en grupp skyddsjägare som kan hjälpa till under känsliga perioder om inte jaktlaget har tillräckliga resurser, vilket kan ge jaktmarklösa ungdomar fler jaktmöjligheter.
Få upp statusen på vildsvinsköttet, för att ändra tongångarna och bilden av vildsvinen.

4. Om utfodring sker, skall den ske i skogen på lugna platser där jakt ej får förekomma. För att undvika skador på grödor och tomtmark skall jaktrycket vara hårt i anslutning till åkermark eller tomtmark. Skall nämnas i vårt fall att stammen är ung. Alltså erfarenheten är inte så stor. Vi har dock för avsikt att tillämpa principen ”mota Olle i grind” för att inte få en explosionsartad ökning och därmed hålla stammen i hävd.

5. Kontakt med grannar. Rapport efter jakt. Eftersök över granngränserna, Intensiv jakt kring åkrar och gårdsbild. Elstängsel flyttas i sb m skador. Jaktorn flyttas i sb m skador

6. God grannsamverkan i frågan är viktig. Vi har avtal med grannar om att få skjuta vildsvin även på deras mark.

7. Vara noga med att ha kantzoner mellan skog och spannmål. Skjuta rätt djur, absolut undvika att skjuta stora suggor. Anpassa utfodringen så att man drar svinen från uppodlade områden under vegetationsperioden. Inte skjuta på foderplatser. Förslag att vi tar lärdom av Tyskland och Ungern som förvaltar sitt bestånd utan större problem. Vildsvinet är en tillgång som berikar jakten och höjer dess ekonomiska värde och vi ser att de som helt vill bli av med vildsvinen vill ändå gärna ha dem kvar, konstigt.

8. Det är vår uppfattning att stammen ”planat ut”. Troligen beror det på att revirhävdande suggor stöter bort nyetableringar inom sina områden. I övrigt skall det ej fodras alltför

mycket. Vi har dessutom rätt många automater, som är ägnade att styra bort djuren från åkrarna. Vid skadegörelse i gröda rycker vi alltid ut och om några djur då fälles minskas svinens närvaro direkt. Här är klövviltets härjningar i grödor ett större problem.

9. Foderspridare i skogen hela året för att minska skador på växande grödor. Skydds jakt för att störa bort vildsvin från växande gröda. Anläggning av viltåkrar för att styra vildsvinen bort från känsliga grödor. En omfattande viltbruksplan som innehåller vidare åtgärder för att minska skador och ändå kunna hålla en god jaktbar vildsvinspopulation.

10. Vi försöker samla och hjälpa hjortdjuren med utfodring inne i skogarna. Vi utfodrar med sockerbetor, morötter och rödbetor. Vildsvinen utnyttjar också foderplatserna.

11. Vår bestämda uppfattning är att utfodring med kraftigare foder – majs, vete, bröd, kakor, fisk mm – är en stor del av problemet. Gyltor brunstar onaturligt tidigt, fler ungar föds per kull och fler kullar föds per år. Under några år gick vår jägare igenom maginnehållet i de djur som sköts på drevjakterna under vintern. Han fann i ca 70% av grisarnas magar foder från just majs, bröd och liknande och som inte var utlagt på vår egendom. Detta visar att grisarna söker sig till dessa foderplatser, även om de ligger förhållandevis långt borta och även om det finns foder på närmare håll, men som kanske inte är lika smakligt eller lika enkelt att komma över.

Den här typen av utfodring ska stoppas.

12. Bilda vildsvinsförvaltningsområden med berörda grannar (ca 3000 hektar). Samjaga – måste framförallt acceptera jakt över gränserna. Gemensam åtlings- och utfodringsstrategi. Inventera vildsvinsstammen, bedöm vilken storlek på stammen som kan accepteras och besluta därefter gemensamt om hur överskottet ska hanteras.

13. Aktiv förvaltning med utfodring och viltåkrar ”på skogen” så långt som möjligt från odlade fält och trädgårdar, där vildsvinen (och övrigt vilt) i så stor utsträckning som möjligt har lugn och ro, elstängsel kring golfbana, snabbt bortskjutande av enstaka individer som orsakar skador och rör sig på ”fel” ställe.

14. Denna förvaltning måste i grunden ses som en viltfordrings-, åtel- och avskjutningsfråga. Dessa frågor måste läras ut samt att från Tyskland lära sig hur förädla de fällda vildsvinen. Genom en informationskampanj få bättre priser på (de nu fallande) kilopriserna för helt fall vildsvin ökar intresset att få jakttryck på stammen.

15. En klok avskjutning. En begränsad och väl planerad utfodring långt från åkermark. Skydds jakt på områden där de gör skada. Elstaket runt särskilt känsliga områden. Peka på de positiva effekterna som grisarna ger som föryngring av lövskog, kultivering i skogsmark, konsumtion av skadeinsekter och ett spännande ursprungligt vilt i markerna.(biologisk mångfald)

16. Skjut ej de gamla hondjuren. Lugn och ro i skogen från februari- oktober. Utfodra lagom mycket, öka utfodringen när lantbruket sår, när grödorna når mjölkmoget stadium. När kultingarna är små utfodra och kör ut halm så att suggorna lätt kan hitta torra strå att bädda till

kultingarna med. Om kultingarna överlever våren får man mer stabilitet i stammen och den är lättare att hantera. Vi utfodrar enbart med spannmål, sockerbetor och ensilage.

17. Vi planerar att under innevarande jaktsäsong tillsammans med Skånes Jägarförbund – viltvårds konsulent Paul-Erik Jensen – bjuda in grannar, såväl fastighetsägare som arrendatorer för att kartlägga hur vildsvinstammen utvecklas inom vårt område, diskutera skador och avskjutning i samverkan framöver.

18. Läs den utmärkta skriften **Vildsvin i Samverkan** – den har inte så många studerat utan enbart bläddrat igenom.

19. Vi har ombildat våra älg- och kronhjortsskötselområden (samma areal) till **ett** viltskötselområde. I detta ingår berörda markägare och arrendatorer. Detta frivilliga samarbete fungerar mycket väl och vi lyckas hålla hygglig nivå på de olika viltslagen och det finns inga klagomål från grannar eller arrendatorer. Men när det allmänna nu fått ett ökat inflytande via länsstyrelser och viltförvaltningsdelegation kan hela viltskötselarbetet äventyras. Vi har under många år byggt upp detta fina frivilliga samarbete och om det raseras kommer vi troligen även att tappa greppet över vildsvinspopulationen. Förslaget är: När det finns ett fungerande frivilligt samarbete, begränsa Länsstyrelsernas och Viltförvaltningsdelegationernas inflytande och inrikta insatserna bara till de fall där det finns klagomål eller bristande samarbete.

20. Fodra på samma ställe hela året. Inga suggor på drevjakt. Fodra inte nära bebyggelse. Självsanering beträffande överdriven utfodring.

21. Jaktarrendatorerna här har hittills lyckats med en för trakten antalsmässigt stor vildsvinsstam och sett till att ha rätt avskjutning med avseende på kön, ålder osv. Jakten har bedrivits enbart som vakjakt vid åtelplatserna genom att ha ett stort antal åtelplatser och att alternera mellan dem. Åtling vid samma tid i stort sett varje dygn och genom klocka och kamera ha koll på svinens vandringar, har man lätt att passa tiden för att jakten från torn/koja ska ge utdelning. Beroende på terrängförhållanden är inte tryck/drevjakt speciellt lämplig i dessa trakter.

22. Förbud på åteljakt: Innebär att man kan stödutfodra allt vilt. Man kan utfodra för att hålla vildsvin ifrån åkermark. Småmarker är inte intressanta att utfodra på, fodring kommer att minskas mycket. Lockning av vilt över markgränser kommer att minskas. Normal brunst och en kull om året, och även kullstorlek kommer att minska stammen. Jakten kan då också bedrivas etiskt riktigt. Dessa och många andra fördelar kommer att hjälpa oss hålla en balanserad vildsvinsstam.

23. Samarbete, öppenhet med en önskan om lättnader för möjlighet till avyttring av förädlad produkt till tredje part vilket skulle ge ännu större förståelse. Den viktigaste frågan är hantering av den stora mängd kött som blir resultatet av den kraftigt ökade avskjutningen. Reglerna för slakthanterig måste klargöras. Fortfarande är reglerna oklara och komplicerade. Här måste en förenkling komma till stånd och detta med det snaraste.

1. Styrningsplatser med utfodring, ca 1 per 400ha med kontinuerlig skötsel. Inte ”uppfödning”!
2. Viltåker anpassad för vildsvin
3. Anpassa avskjutningen efter tillgång och önskemål
4. Tänka konstruktivt och affärsmässigt inför vildsvinsförvaltning. Sälja jakter, kött men också andra arrangemang, så som vildsvinsafaris
5. Samråd med jaktgrannar, arrendatorer och andra verksamheter som påverkas
6. Göra preventiva åtgärder, så som att stängsla tomter som ligger utsatt med eltråd.
7. Noggrann uppföljning och dokumentation av vildsvinens storlek på stammen, storleksfördelning, skador på tomter, åkermark mm. , avskjutningsstatistik, trafikolycksfrekvents, sjukdomsfrekvents, viltobservationer på jakter.

24. Över 95 % av avskjutningen sker som vakjakt. Då kan vi styra avskjutningens sammansättning, som till 80-90 % är vildsvin upp till årsgrisar. Felskjutning av grisförande sugga sker i princip inte.

25. Under sommaren bedrivs ”fältkantsjakt”; dvs. jordbruksmarken bevakas medan skogen lämnas i fred. (Detta är särskilt viktigt för oss, då all jordbruksmark är utarrenderad.) Från oktober till februari jagas vildsvinen på åtlar. Enbart naturliga fodermedel används året runt.

26. Redan idag krävs oerhört många timmar i fält för genomförandet av vår selektiva, åtlings beroende vakjaktbaserade vildsvinsförvaltning. Vi är därför absoluta motståndare till införandet av nya regler som riskerar att göra förvaltningen ännu mer resurskrävande. Förbud mot, eller kraftig begränsning av, utfodring/åtlings eller ökad administration (t.ex. skyldighet att anmäla åtlars belägenhet, mängd fodermedel, utfodringsintervall etc.) skulle försvåra förvaltningen. Vi välkomnar dock ett förbud mot icke naturliga fodermedel.

27. Lugn och ro i skogen samt utfodring i skogen hela året. Störning på odlad mark. Effektiv jakt gärna över större områden i samverkan med grannarna.